

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Υποστρατήγου ε.α. Νικολάου Ζαρκάδα

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

{Η λησμονημένη νίκη του Εθνικού Στρατού}

Σεπτέμβριος 2023 Συμπληρώνονται εβδομήντα πέντε χρόνια από την ένδοξη και αποφασιστικής σημασίας νίκη, στις 22.9.1948, των ελληνικών εθνικών δυνάμεων με την οποία ολοκληρώθηκε η κατάληψη και η εκκαθάριση της αμυντικής, οργανωμένης και ισχυρά οχυρωμένης από τις ξενοκίνητες ανταρτικές δυνάμεις τοποθεσίας του όρους Μουργκάνα.

Μουργκάνα τραχύς, δυσπρόσιτος, απότομος, άδενδρος ορεινός όγκος του συγκροτήματος των ορέων Τσαμαντά της περιοχής Θεσπρωτίας της Ηπείρου. Ευρίσκεται πάνω στην οριοθετική γραμμή Ελλάδας – Αλβανίας, τόπος μαρτυρίου, θυσίας, δόξας και τιμής για τον Ελληνικό Στρατό.

Το όρος Μουργκάνα λόγω των ιδιαίτερων εδαφολογικών χαρακτηριστικών, αλλά κυρίως της άμεσης γειτνίασης με την Αλβανία, η οποία για τις ανταρτικές δυνάμεις αποτελούσε απαραίτητη και αξιόλογη βάση ανεφοδιασμού, επιλέχθηκε και οργανώθηκε αμυντικά κατά ιδιαίτερο τρόπο, ώστε από την ηγεσία τους να χαρακτηρισθεί ως “Απάτητο κάστρο της λευτεριάς” {Μ. Βαφειάδης}.

Για την κατάληψη της Μουργκάνας οι εθνικές δυνάμεις σχεδίασαν και πραγματοποίησαν τρεις επιθετικές επιχειρήσεις. Τις δύο κατά τους πρώτους μήνες του 1948, Μάρτιο και Απρίλιο, οι οποίες δεν είχαν τα αναμενόμενα επιτυχή αποτελέσματα. Η τρίτη άρχισε στις 11 Σεπτεμβρίου και ολοκληρώθηκε στις 22 του ίδιου μήνα. Με την επιχείρηση αυτή ολοκληρώθηκε η κατάληψη και η εκκαθάριση του ορεινού συγκροτήματος της Μουργκάνας με σοβαρές απώλειες προσωπικού και υλικών, τόσον των ανταρτικών δυνάμεων, όσον και των εθνικών, των οποίων οι νεκροί, οι τραυματίες και οι αγνοούμενοι ανήλθαν σε 406 αξιωματικούς και οπλίτες.

Μέγιστη και αποφασιστικής σημασίας η νίκη των ελληνικών εθνικών δυνάμεων στην εξέλιξη και γενικά στην τελική έκβαση του εμφυλίου αδελφοκτόνου πολέμου. Στέρησε στις ξενοκίνητες ανταρτικές δυνάμεις του μίσους

ένα από τα τρία σπουδαιότερα προπύργια αντίστασης, ανέκοψε την οδό ενίσχυσης και ανεφοδιασμού τους από την Αλβανία και τις υποχρέωσε να διασκορπιστούν και να διαλυθούν.

Σήμερα, εβδομήντα πέντε χρόνια μετά την επική κατάληψη και εκκαθάριση του ορεινού όγκου και της αιματόβρεκτης περιοχής της Μουργκάνας, που στοίχισαν τόσες ανθρώπινες και υλικές απώλειες στον ελληνικό στρατό, δεν μπορούμε να ξεχνάμε ή να αποσιωπούμε τον ηρωισμό, την αυτοθυσία και την αυταπάρνηση στα πεδία της μάχης και την θυσία των υπερασπιστών της ελευθερίας, της ανεξαρτησίας, της δημοκρατίας της Πατρίδας μας. Κάθε πέτρα και κάθε σπιθαμή εδάφους της Μουργκάνας είναι ποτισμένα με αίμα.

Η Πολιτεία, κατά το παρελθόν, ευγνωμονούσα τα τέκνα της και προς τιμήν των θυσιασθέντων, πεσόντων και αγνοουμένων αξιωματικών, οπλιτών και ιδιωτών, κατά τις πολεμικές επιχειρήσεις της Μουργκάνας, ανήγειρε επιβλητικό και μεγαλοπρεπές μνημείο μετά από πρωτοβουλία της 1ης Στρατιάς, στον παρακείμενο στο χωριό Τσαμαντά λόφο. Στο μνημείο αυτό κάθε χρόνο, την τελευταία Κυριακή του μήνα Σεπτεμβρίου, με την ευγενή φροντίδα και μέριμνα του Συνδέσμου «**Φίλοι του Στρατού Φιλιππών**» τελείται επιμνημόσυνη δέηση και κατατίθεται δάφνινο στεφάνι μνήμης, τιμής και ευγνωμοσύνης.

Το Παράρτημα Μακεδονίας – Θράκης του Πανελληνίου Συνδέσμου Αξιωματικών Πεζικού {ΠΣΑΠ}, κατά το παρελθόν είχε προτείνει και επαναλαμβάνει την πρότασή του, όπως η εκδήλωση μνήμης και τιμής προς τους μαχητές της Μουργκάνας, πραγματοποιείται από την Ε.Α.Α.Σ. ως μέρος του προγράμματος της των ετήσιων επετειακών εκδηλώσεων.

Οι πρωτοβουλίες της Ε.Α.Α.Σ. στην οργάνωση, συμμετοχή ή εκτέλεση των εκδηλώσεων εθνικής μνήμης είναι απαραίτητες, διότι έτσι τιμούμε την ιστορία μας, διατηρούμε τις εθνικές και θρησκευτικές παραδόσεις μας, επιδιώκουμε ένα διάβημα υπέρ της μνήμης και δικαιοσύνης υπέρ της δημοκρατίας και ειρήνης και κρατάμε το καντήλι της μνήμης αναμμένο. Δεν ξεχνάμε τα λόγια του «Ασυρματιστή του Θεού» Όσιου Παΐσιου ότι «την ελευθερία μας την οφείλουμε στους ήρωες της Πατρίδας μας, που έχυσαν το αίμα τους για μας» {Στρατιώτης διαβιβαστής της 75 Ταξιαρχίας}.

Η Μουργκάνα, είναι η περιοχή, στην οποία το 1971 βρέθηκαν 120 ανθρώπινοι σκελετοί, ο καθένας με τα χέρια δεμένα με σύρμα και με μια τρύπα από σφαίρα στο κρανίο. Ήταν θαμμένοι σε ομαδικό τάφο σ' ένα λόφο κοντά στο χωριό Τσαμαντάς. Ανήκαν στο λόχο του 611 Τάγματος Πεζικού, που είχε αιχμαλωτιστεί από τις ξενοκίνητες δυνάμεις του μίσους.

Ομοίως, οι εγκληματικές ενέργειες των αναρχοκομμουνιστών στην περιοχή της Μουργκάνας δεν είναι δυνατόν να περιγραφούν σε ένα ολιγοσέλιδο

κείμενο. Απλά όμως δεν μπορούμε να μην αναφέρομαι τον μαρτυρικό θάνατο της Ελένης Γκατζογιάννη, η οποία κατάγονταν από το χωριό Λιά της περιοχής, που στις 27 Αυγούστου 1948 καταδικάστηκε από λαϊκό δικαστήριο σε θάνατο και την επομένη 28 Αυγούστου εκτελέστηκε με άλλους 37 συγκατηγορούμενους, διότι δεν ήθελε τα παιδιά της να τα αρπάξουν οι ανταρτικές δυνάμεις. Η Ελένη έγινε πρόσωπο ιδιαίτερης μητρικής αγάπης και με τη θυσία της και σύμβολο της αντίστασης απέναντι στην κόκκινη τρομοκρατία {Ελένη – Νίκου Γκατζογιάννη}.

Τα θύματα του κόκκινου τρόμου είναι λάθος μας να προσπαθούμε να τα ξεχάσουμε. Πρέπει να τα θυμόμαστε και να τιμούμε τους ανθρώπους, οι οποίοι έδωσαν τη ζωή τους για την ελευθερία, την ανεξαρτησία και τη δημοκρατία της Πατρίδας μας ή και αντιστάθηκαν απέναντι στον αυταρχισμό και τον διαμελισμό της Ελλάδας. Είναι αδήριτη ανάγκη ότι πρέπει να συνειδητοποιήσουμε πόσο θάνατο και πόση καταστροφή προκάλεσαν οι ξενοκίνητες ανταρτικές δυνάμεις στα χωριά και γενικά στην ύπαιθρο, που είχαν καταλάβει.

Ο εμφύλιος πόλεμος άφησε ανοικτές πληγές στη μνήμη τους, τόσο των νικητών όσο και των ηττημένων. Είναι ανεπίτρεπτο να λησμονούμε ή να παραποιούμε την ιστορία μας της πιο φρικτής ανθρωποθυσίας των νεότερων χρόνων, όπως πολλοί επιδιώκουν να την αποκρύψουν, να την αλλάξουν ή και να την αναθεωρήσουν.

Την **22α Σεπτεμβρίου** επιβάλλεται να τιμούμε κατά το λαμπρότερο τρόπο και να αποτινύμε τον οφειλόμενο φόρο μνήμης, τιμής και ευγνωμοσύνης προς τους ηρωικούς μαχητές, οι οποίοι έπεσαν κατά τις επιχειρήσεις της Μουργκάνας.

Στην περιοχή ηττήθηκε ένας ξενοκίνητος αντάρτικος στρατός, ο οποίος επεδίωξε να επιβάλλει στους Έλληνες τους νοσταλγούς του “παραδείσιου ολοκληρωτισμού”.

Σήμερα, εβδομήντα πέντε χρόνια μετά, το άστρο των επιχειρήσεων της Μουργκάνας δεν έσβησε, δεν χάθηκε, δεν έδυσε, αλλά εξακολουθεί να ρίχνει το φως της ελευθερίας πάνω στην αιματοβαμμένη, πονεμένη, βασανισμένη, χαροκαμμένη και μαρτυρική Ήπειρο.

Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε τους αγωνιστές και μαχητές της ελευθερίας, της ανεξαρτησίας και της δημοκρατίας της Μουργκάνας και γενικά της περιόδου του εμφυλίου πολέμου και μη αναφωνήσουμε “Αιωνία η μνήμη τους”.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβριος 2023